

IN HET KORT

Mogelijke dreigingen van (her)opduikende ziekten bij herkauwers in Vlaanderen.

IN DE KIJKER

Opvallende bevindingen in het veld of vanuit de autopsiezaal van DGZ.

IN BEWEGING?

Trends in de programma's en belangrijke ziekten bij de herkauwers.

Nr.015

EERSTE SEMESTER 2025

DGZ & MCC hebben oog voor herkauwers

Wat zijn de actualiteiten voor herkauwers in Vlaanderen, wat kwam er binnen in de autopsiezaal, hoe evolueren herkauwersziekten?

IN HET KORT

EHD en BTV8 (Epizootic Hemorrhagic Disease en blauwtong serotype 8): Tijdens de eerste zes maanden van dit jaar werden geen gevallen van EHD en BTV8 gedetecteerd in België. Nu het nieuwe vectorseizoen volop van start is gegaan, blijft waakzaamheid geboden.

Geiten- en schapenpokken*: De ziekte is aan een opmars bezig in Zuidoost-Europa met uitbraken in Bulgarije, Griekenland en Roemenië nadat het virus begin 2024 opnieuw opdook in Griekenland.

Lumpy skin disease: Eind juni werd de ziekte voor het eerst sinds 2019 opnieuw vastgesteld in Europa, op een rundveebedrijf in Sardinië. Nadien volgden nog uitbraken op het Italiaanse vasteland (Lombardije) en in Frankrijk (Savoie).

MKZ* (Mond-en-klauwzeer): Na een uitbraak met MKZ begin januari in Duitsland verspreidde de ziekte zich verder in Hongarije en Slowakije, vlakbij de grens van Oostenrijk en Tsjechië. Volgens het FAVV werden er tijdens de risicoperiode geen vatbare dieren uit Hongarije of Slowakije in ons land binnengebracht. Toch is het uiterst belangrijk om waakzaam te blijven, aangezien MKZ een zeer besmettelijke ziekte is.

PPR* (Peste des petits ruminants): In de eerste jaarhelft werden haarden van PPR gedetecteerd in Hongarije, Roemenië en Albanië. Vorig jaar werd de ziekte ook al vastgesteld in Griekenland.

* Zie ook webinar hierover door DGZ, FAVV en Sciensano: www.dgz.be/nieuws/webinar-videolink-mkz-ppr-pokken

IN DE KIJKER

Hoogseizoen voor teken

De jaarlijkse piek in tekenbeten ligt net achter ons, maar tot en met oktober blijft waakzaamheid geboden voor deze spinachtige. In België is de teek zelf vrij onschuldig voor mens en dier, maar hij kan wel zeer ernstige ziektes overdragen. Zo kunnen Vlaamse rundveebedrijven grote problemen ondervinden van ziektes als anaplasmosis (ook wel weidekoorts genoemd) en babesiose (een parasitaire aandoening die de rode bloedcellen aantast). Runderen van bedrijven in de buurt van natuurgebieden of bossen lopen extra risico op een tekenbeet.

De activiteit van een teek hangt sterk af van de temperatuur. Bij minder dan 10 °C neemt hun activiteit snel af, en onder de 5 °C worden ze zelfs volledig inactief. Daardoor loopt de risico-

Veescoop? DGZ ondersteunt, ook in opdracht van het FAVV, veehouders en dierenartsen bij de bestrijding, monitoring en preventie van dierziekten.

Deze editie rapporteert over de eerste 6 maanden van 2025.

>> ZIE VOLGENDE PAGINA

periode meestal van maart tot en met oktober. Door de milde winters van ons gematigd klimaat blijft de schapenteek, de meest voorkomende soort in België, zelfs dan vrij actief.

Een teek kan tijdens het bloedzuigen met allerlei ziektes besmet raken en ze bij een volgende beet doorgeven. Bij Vlaamse runderen wordt anaplasmose het meest overgedragen. Dieren besmet met de *Anaplasma*-bacterie vertonen koorts, een daling in de melkproductie en abortus. In bepaalde regio's in België kunnen teken ook drager zijn van de *Babesia*-bacterie, wat leidt tot koorts, bloedarmoede, rode urine, diarree en in ernstige gevallen zelfs sterfte. Dieren jonger dan negen maanden hebben een natuurlijke immuniteit voor babesiose.

Controleer je runderen regelmatig op teken. Vind je een teek, neem dan contact op met jouw dierenarts. Via gericht onderzoek kan snel worden vastgesteld of er ziekteverwekkers, zoals *Anaplasma* of *Babesia*, zijn overgedragen (zie kadertekst hieronder).

Door toegenomen verplaatsingen van mensen, internationaal transport van goederen en klimaatverandering zullen teken in de toekomst wellicht ook drager worden van ziektes die nu nog niet voorkomen in België. Welke dat precies zullen zijn, is nu nog niet te voorspellen.

Een schapenteek (Ixodes ricinus) of gewone teek is in België de meest voorkomende teek die zich voedt op heel wat zoogdieren.

© Holger Krisp, CC BY 3.0 <<https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>>, via Wikimedia Commons

Diagnose van Anaplasma en Babesia bij runderen

PCR is de meest aangewezen methode om de aanwezigheid van *Anaplasma* en *Babesia* met grote nauwkeurigheid aan te tonen. Deze techniek kan zowel worden uitgevoerd op volbloedmonsters van runderen als op volgezogen teken die op de dieren zijn aangetroffen. Een minder gevoelig alternatief is een bloeduitstrijkje, waarbij onder de microscoop wordt gezocht naar parasieten in de rode bloedcellen. De kans op detectie is groter als het bloed uit het oor wordt genomen.

Lopen je runderen het risico op een tekenbeet en/of zijn er klachten zoals vernoemd in de tekst "In de kijker"? Neem dan contact op met je dierenarts. Die kan gerichte monsters laten onderzoeken, zodat snel duidelijkheid ontstaat over een mogelijke tekenziekte.

IN BEWEGING?

Programma / Ziekte	Meting	2024 (jan-jun)	2024 (jul-dec)	2025 (jan-jun)	Trend
BVD	% vrije bedrijven	99,5%*	99,4% *	99,4% *	-
	% IPI's geboren	0,011	0,024%	0,005%	↓
	aantal geïnfecteerde bedrijven	4	11	6	↓
IBR	% vrije bedrijven	99,5%*	99,6%*	99,8%*	↑
	verlies vrij statuut	23	13	33	↑
ParaTBC	deelnamengraad	95,5%*	95,2%*	95,2%*	-
	niveau A	-**	93,3%	-**	nvt
Neospora (serum)	antistoffen positief	9,6%	7,6%	8,8%	↑
Salmonella (serum)	antistoffen positief	4,9%	6,7%	3,9%	↓
Ostertagia (melk)	antistoffen positief	20,4%	27,8%	10,9%	↓
Mycoplasma (serum)	antistoffen positief	31,2%	30,4%	40,3%	↑
Seizoensgebonden programma's/ziektes					
Abortusprotocol	aantal foetussen	1.757	1.956	1.412	↓
Griepbarometer	aantal inzendingen	356	443	480	↑
Leverbot	antistoffen + tankmelk	4,8%	7,5%	14,9%	↑
Autopsie	aantal runderen	522	649	482	↓
Celgetal	gemiddeld celgetal/ml	193.362	206.308	182.718	↓

- : Situatie stabiel

nvt: niet van toepassing

* : Situatie op respectievelijk 30 juni en 31 december 2024 en 30 juni 2025

** : Paratbc niveaus zijn pas op het einde van het werkjaar gekend

Cijfers gebaseerd op beschikbare gegevens op 07/07/2025.